

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a §:n muuttamisesta sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain yksikköhinnan laskemista koskevia väliaikaisia vuoden 2015 loppuun voimassa olevia säännöksiä muutettaisiin niin, ettei vuonna 2014 tehtäisi kustannustason muutoksesta aiheutuvia tarkistuksia lukio-koulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja opetustuntikohtaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen keskimääräisiin yksikköhintoihin, ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintaan eikä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain nojalla perusopetuslain mukaisiin toimintoihin myönnettävään rahoitukseen. Myöskään ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen investointien rahoitusjärjestelmän siirtymäkauteen liittyviin euromääriin ei tehtäisi kustannustason muutosta.

Lisäksi lakiin lisättäisiin samoin väliaikaisesti säännökset lukioiden ja ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan alentamisesta vuonna 2014.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaa koskevaa väliaikaista säännöstä muutettaisiin siten, että yksikköhinnan laskennan perusteena käytettävä euromäärä vuonna 2014 olisi 91,2 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaa koskevaan säännökseen lisättäisiin uusi momentti, jonka mukaan oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnon osan yksikköhinta olisi oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan suuruinen silloin, kun rahoituksen perusteena oleva oppisopimus tehdään alle 25-vuotiaalle vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa olevalle.

Teattereille, orkestereille ja museoille vuosille 2012—2015 kohdistettu säästövaikutus muutettaisiin pysyväksi. Lisäksi lakiin lisättäisiin väliaikaisesti säännös, jonka mukaan museoiden, teatterien ja orkestereiden yksikköhintaan ei tehtäisi kustannustason tarkistusta vuonna 2014.

Lakiin lisättäisiin väliaikainen pykälä, jonka mukaan Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden merkkihankkeessa olisi mahdollista poiketa lain perustamishankkeen valtionavustuksia koskevista säännöksistä.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain yksikköhintaa koskevaa väliaikaista säännöstä muutettaisiin niin, ettei yksikköhintoihin tehtäisi kustannustason muutoksesta aiheutuvia tarkistuksia myöskään vuonna 2014.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
PERUSTELUT	3
1 Nykytila	3
1.1 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta	3
1.2 Laki vapaasta sivistystyöstä	5
2 Nykytilan arviointi	6
2.1 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta	6
2.2. Laki vapaasta sivistystyöstä	7
3 Ehdotetut muutokset	7
3.1 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta	7
3.2 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	9
3.3 Laki vapaasta sivistystyöstä	9
4 Esityksen vaikutukset	9
4.1 Taloudelliset vaikutukset	9
4.2 Vaikutukset kuntien ja koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten ylläpitäjien toimintaan	10
5 Asian valmistelu	11
6 Riippuvuus muista esityksistä	11
7 Voimaantulo	11
LAKIEHDOTUKSET	12
1. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	12
2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	14
3. Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a §:n muuttamisesta	15
LIITE	16
RINNAKKAISTEKSTI	16
1. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	16
2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	20
3. Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a §:n muuttamisesta	21

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009), jäljempänä rahoituslaki, 23 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain seuraavan vuoden rahoituksen perusteina käytettävät lukio- ja ammattikoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräiset yksikköhinnat. Yksikköhinnoinnissa otetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 54 §:n 2 momentin mukaan huomioon muun muassa

1) valtionosuustehtävien laajuuden ja laadun arvioitavat muutokset;

2) kustannustason arvioitavat muutokset ja

3) varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneen kustannustason muutoksen ja 2 kohdan mukaisesti mainitulle vuodelle tehdyn arvion erotus.

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen valtionosuuden perusteina ovat joka neljäs vuosi kunkin koulutusmuodon valtakunnallisten toteutuneiden käyttökustannusten pohjalta opiskelijaa kohti laskettava yksikköhinta ja opiskelijamäärä. Kustannukset ovat valtionosuuden perusteena neljän vuoden ajan. Vuosittain valtioneuvoston asetuksella säädettyjä keskimääräisiä yksikköhintoja tarkistetaan väli vuosina edellä 23 §:ssä säädettyllä tavalla. Nykyiset opetus- ja kulttuuritoimen yksikköhinnat on tarkistettu koulutus- ja toimintamuodoittain vuoden 2009 toteutuneiden kustannusten pohjalta vuodelle 2012 ja ne ovat yksikköhintojen laskennan pohjana myös vuosina 2013—2015. Kussakin koulutusmuodossa koulutuksen järjestäjäkohtaiset yksikköhinnat

lasketaan keskimääräisten yksikköhintojen pohjalta rahoituslain 24—26 §:ssä säädettyllä tavalla. Valtiontalouden säästötoimien vuoksi edellä mainittuihin keskimääräisiin yksikköhintoihin ei tehty kustannustason muutoksesta aiheutuvia tarkistuksia vuonna 2013. Tästä on säädetty rahoituslain 23 a §:n väliaikaisella muutoksella. Vuoden 2013 lukiokoulutuksen opiskelijakohtainen keskimääräinen yksikköhinta on 6 704,40 euroa, ammatillisen peruskoulutuksen 11 137,20 euroa, ammattikorkeakoulujen 7 771,56 euroa ja taiteen perusopetuksen 74,66 euroa.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan ammatillisen koulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella rahoituslain 27 §:n 1 momentin mukaisesti. Ammatillinen lisäkoulutus on pääosin valtion rahoittamaa. Osan koulutuksesta maksavat opiskelijat ja työnantajat, joilta voidaan periä maksuja. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa ei ole lakisääteistä kunnan rahoitusosuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain ammatillisten erikoisoppilaitosten opiskelijatyöpäiväkohtaiseksi yksikköhinnaksi edelliselle vuodelle määrätyn yksikköhinnan tarkistettuna yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon.

Oppisopimuskoulutus on ammatillista peruskoulutusta tai ammatillista lisäkoulutusta. Oppisopimuskoulutus järjestetään pääosin työpaikalla perustuen kirjalliseen määräaikaiseen työsopimukseen eli oppisopimukseen.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta on kaikille koulutuksen järjestäjille sama ja se määräytyy ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta

on 63,13 prosenttia ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa erikseen ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta varten sekä erikseen ei-tutkintotavoitteista ammatillista lisäkoulutusta varten.

Vuonna 2013 oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta oli kunnallisessa ammatillisessa koulutuksessa 7 030,91 euroa ja yksityisessä ammatillisessa koulutuksessa 7 396,52 euroa, ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon valmistavana koulutuksena 3 268,70 euroa ja muuna oppisopimuksena toteutettavan ei-tutkintotavoitteisen ammatillisen lisäkoulutuksen 2 360,73 euroa. Lisäkoulutuksen yksikköhintaa porrastetaan lisäksi järjestäjän tuloksellisuuden perusteella. Perustutkinnon osan suorittaminen on katsottu ei-tutkintotavoitteiseksi ammatilliseksi lisäkoulutukseksi.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan ammatillisen koulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella rahoituslain 27 §:n 1 momentin mukaisesti. Ammatillinen lisäkoulutus on pääosin valtion rahoittamaa. Osan koulutuksesta maksavat opiskelijat ja työnantajat, joilta voidaan periä maksuja. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa ei ole lakisääteistä kunnan rahoitusosuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain ammatillisten erikoisoppilaitosten opiskelijatyöpäiväkohtaiseksi yksikköhinnaksi edelliselle vuodelle määrätyn yksikköhinnan tarkistettuna yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa erikseen ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta varten sekä erikseen ei-tutkintotavoitteista ammatillista lisäkoulutusta varten.

Vuonna 2013 oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta oli kunnallisessa ammatillisessa

koulutuksessa 7 030,91 euroa ja yksityisessä ammatillisessa koulutuksessa 7 396,52 euroa, ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon valmistavana koulutuksena 3 268,70 euroa ja muuna oppisopimuksena toteutettavan ei-tutkintotavoitteisen ammatillisen lisäkoulutuksen 2 360,73 euroa. Lisäkoulutuksen yksikköhintaa porrastetaan lisäksi järjestäjän tuloksellisuuden perusteella. Perustutkinnon osan suorittaminen on katsottu ei-tutkintotavoitteiseksi ammatilliseksi lisäkoulutukseksi.

Oppisopimuskoulutus on ammatillista peruskoulutusta tai ammatillista lisäkoulutusta. Oppisopimuskoulutus järjestetään pääosin työpaikalla perustuen kirjalliseen määräaikaiseen työsopimukseen eli oppisopimukseen.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta on kaikille koulutuksen järjestäjille sama ja se määräytyy ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta on 63,13 prosenttia ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) säädetään muun muassa kunnille myönnettävän esi- ja perusopetuksen ikäluokkapohjaisen valtionosuuden määräytymisestä. Valtionosuuden myöntää valtiovarainministeriö osana kunnan peruspalvelujen rahoitusta. Rahoituslaissa rahoituksesta säädetään siltä osin kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa säädetty valtionosuus ei kata perusopetuslaissa säädettyjä toimintoja. Rahoituslain mukaan perusopetuksen lisäopetuksen, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen, muille kuin oppivelvollisille järjestettävän perusopetuksen ja yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen myönnettävä rahoitus on sidottu laissa säädettyin kertoimin valtiovarainministeriön vuosittain kuntakohtaisesti päättämään kotikuntakorvauksen perusosaan.

Ulkomailla järjestettävän perusopetuksen rahoitus, pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien perusopetuksen oppilaiden osalta myönnettävä korotus ja koulukotiope-
tusta saavista oppilaista yksityiselle perus-

opetuksen järjestäjälle myönnettävä lisärahoitus on puolestaan sidottu vuosittain vahvistettavaan perusopetuksen perushintaan rahoituslaissa säädetyillä kertoimilla. Valtiontalouden edellyttämät säästöt toteutettiin vuonna 2013 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain nojalla alentamalla valtionosuusprosenttia. Säästötoimien ulottamiseksi rahoituslain nojalla myönnettävään esi- ja perusopetuksen rahoitukseen, on rahoituslakiin lisätty väliaikaisesti 29 a §. Pykälän perusteella perusopetuksen perushintaan tai kotikuntakorvaukseen perusosaan sidotuista esi- ja perusopetuksen toiminnoista on vuonna 2013 vähennetty perushintaan ja kotikuntakorvauksen perusosaan sisältyvää valtionosuusindeksiä vastaava euromäärä.

Rahoituslain 35 §:n mukaan museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuuden perusteena olevat laskennallista henkilötyövuotta kohden määrättävät yksikköhinnat lasketaan joka neljäs vuosi taide- ja kulttuurilaitosmuodoittain toteutuneiden valtakunnallisten kokonaiskustannusten pohjalta. Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää yksikköhinnan varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaiseksi ja ottaen huomioon valtion toimenpiteistä aiheutuvat toiminnan laajuuden ja laadun muutokset. Muina vuosina yksikköhinnat määrätään edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinta tarkistettuna kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla. Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen laskemisesta vuosina 2012—2015 säädetään väliaikaisessa 35 a §:ssä.

Perustamishanke on toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaa tilojen rakentamista, hankintaa, peruskorjausta tai niitä vastaavaa toimenpidettä ja mainittuihin toimenpiteisiin liittyvää irtaimen omaisuuden hankintaa, jos toimenpiteen arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän suuriset. Perustamishankkeen valtionavustuksesta säädetään rahoituslain 5 luvussa.

Perustamishankkeiden rahoitus tapahtuu valtionavustusten muodossa. Valtion talousarviossa osoitetaan vuosittain määräraha perustamishankkeiden valtionavustuksiin myönnettäväksi. Valtionapuviranomainen kirjastojen perustamishankkeita koskevissa

asioissa on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Perustamishankkeiden hankesuunnitelmasta, valtionavustuksen enimmäismäärän määrittämisestä, aloittamisluvusta, valtionavustuksen hakemisesta, hankeselvityksestä ja rahoitussuunnitelmasta säädetään rahoituslain 37 – 42 §:ssä.

Rahoituslain 68 §:n mukaan ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen keskimääräistä yksikköhintaa korotetaan investointien rahoitusjärjestelmän siirtymävaiheeseen liittyvän euromäärän ja koulutuksenjärjestäjien/ammattikorkeakoulujen ylläpitäjien kirjanpidon mukaisten poistojen välisellä erotuksella, jos poistojen määrä jää pykälässä säädettyjä euromääriä pienemmäksi. Euromääriä tarkistetaan vuosittain kustannustason muutoksen mukaisesti. Vuonna 2013 kustannustason tarkistusta ei tehty lakiin väliaikaisesti lisätyn 68 a §:n perusteella.

Rahoituslain 69 §:n mukaan ennen lain 1.1.2006 tapahtunutta voimaantuloa ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen perustamishankkeisiin myönnettyt ja vuosittain ns. jälkirahoitteisena maksettavat opiskelijaa kohti lasketut valtionosuudet vähennetään keskimääräistä yksikköhintaa laskettaessa. Käytännössä vähennys tehdään edellä 68 §:ssä tarkoitettusta euromäärästä.

1.2 Laki vapaasta sivistystyöstä

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (635/1998) 11:ssä säädetään kansanopistojen, liikunnan koulutuskeskusten, kesäyliopistojen ja opintokeskusten yksikköhinnan ja kansalaisopistojen keskimääräisen yksikköhinnan laskemisesta. Lain 11 §:n ja 12 §:n mukaan kustannustason ja toiminnan laadun ja laajuuden muutos otetaan yksikköhintoja laskettaessa huomioon noudattaen soveltuvin osin mitä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentissa ja 57 §:ssä säädetään. Valtiontalouden säästötoimien johdosta vapaan sivistystyön oppilaitosten yksikköhintojen valtionosuusindeksit jätettiin tekemättä vuonna 2013 vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin väliaikaisesti lisätyn 12 a §:n nojalla.

2 Nykytilan arviointi

2.1 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

Valtioneuvoston 27.3.2013 tekemän vuosia 2014—2017 koskevan valtiontalouden kehyspäätöksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksien indeksikorotukset jätetään tekemättä vuonna 2014.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalla hallituksen kolmanteen kehyspäätökseen sisältyy osana valtiontalouden tasapainottamista muun muassa esitys kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentin alentamisesta niin, että sen valtion menoja supistava vaikutus kasvaisi aiemmin päätetystä 125 miljoonasta eurosta 237 miljoonalla eurolla eli vuositasolla yhteensä 362 miljoonaa euroon vuonna 2014. Tarkoitus on, että valtionosuuksien vähentäminen toteutetaan alentamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 §:ssä säädettyä valtionosuusprosenttia. Rahoituslain nojalla vahvistettavat perusopetuksen yksikköhinnat on sidottu kertoimilla kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain nojalla vuosittain säädettävään perusopetuksen perushintaan tai valtiovarainministeriön kuntakohtaisesti päättämään kotikuntakorvauksen perusosaan. Valtiovarainministeriön hallinnonalalla näihin on tarkoitus tehdä kustannustason tarkistukset vuonna 2014 ja edelleen vuonna 2015. Tästä syystä rahoituslaissa tulee säätää kustannustason tarkistusta koskeva poikkeussäännös, jonka mukaan perusopetuksen perushintaan ja kotikuntakorvausten perusosaan sidotuista yksikköhinnoista vähennetään vuoden 2014 kustannustason muutoksen johdosta tehty korotus vuoden 2014 lisäksi vuonna 2015.

Osana valtiontalouden tasapainottamista hallitusohjelman ja valtiontalouden kehyspäätösten (5.10.2011 ja 4.4.2012) mukaan lukiokoulutukseen kohdistuu 37 miljoonaa euroon vuoden 2015 tasolla nouseva säästö ja ammatilliseen peruskoulutukseen 49 miljoonaa euroon vuoden 2015 tasolla nouseva säästö.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen säästövelvoite toteutetaan vuo-

desta 2014 asteittain siten, että valtion rahoitus vähenee lukiokoulutuksessa 15 miljoonaa euroa vuonna 2014. Ammatillisessa peruskoulutuksessa valtion säästövelvoite on yhteensä 25 miljoonaa euroa vuonna 2014. Säästövelvoitetta pienentää nuorisotakuun toteuttamiseksi kohdennettava 13 miljoonan euron määräraha vuonna 2014 ammatillisessa peruskoulutuksessa. Vuosina 2013 ja 2014 oppisopimuskoulutukseen kohdennetaan yhteensä 31 miljoonan euron säästöt, joista vuonna 2014 toteutetaan 9,1 miljoonaa euroa. Hallituksen puolivälitarkistuksen kannanoton mukaisesti hallitus tukee nuorten työssä oppimista laajentamalla oppisopimuskoulutusta ja kehittämällä sen rinnalla nuorille suunnattua joustavampaa koulutusta ja työtä yhdistävää mallia. Toimenpiteet kohdennetaan alle 25-vuotiaille, vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleville nuorille. Opetusministerin maaliskuussa 2013 asettama työryhmä ehdotti muun muassa ammatillisen perustutkinnon osan suorittamisen edistämistä oppisopimuskoulutuksessa niin, että tutkinnon osan suorittaminen toteutetaan tutkintotavoitteisen oppisopimuskoulutuksen yksikköhinnalla. Kehyspäätöksessä 27.3.2013 oppisopimuskoulutukseen ja työssäoppimisen kehittämiseen kohdennettiin lisärahoitusta yhteensä 17,8 miljoonaa euroa vuosina 2014—2015.

Ammatilliseen lisäkoulutukseen kohdistuu säästövelvoite siten, että hallituksen päättämä menosäästö vuonna 2014 on 4,1 miljoonaa euroa. Säästön toteuttamiseksi rahoituslain 27 a §:ään on lisätty jo vuoden 2013 alusta voimaan tullut väliaikainen säännös, jonka mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskennan perusteena käytetään euromäärää, joka on 92,6 prosenttia vuonna 2013 ja 89,8 prosenttia vuonna 2014 ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Säännöksessä vuoden 2014 yksikköhinnan prosenttiluku perustui vuoden 2013 ammatillisen perustuskoulutuksen keskimääräiseen yksikköhintaan ja vuodelle 2014 asetettuun säästötavoitteeseen. Koska ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että se on vuonna 2014 alempi, kuin se oli vuonna 2013, myös vuodelle 2014 väliaikaisesti säädettyä yksikköhinnan määräyty-

misessä käytettävää prosenttia on tarkistettava vastaavalla tavalla.

Vuoden 2012 alusta voimaan tullessa 35 a §:ssä säädetään museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnan laskemisesta vuosina 2012—2015. Sen mukaan yksikköhintoja alennettiin vuonna 2012 siten, että säästöjen vaikutus oli tuolloin viisi miljoonaa euroa museoiden osalta sekä yhteensä viisi miljoonaa euroa teattereiden ja orkestereiden osalta.

Vuonna 2012 säästö toteutettiin alentamalla museoiden yksikköhintaa 9 460 eurolla, teattereiden yksikköhintaa 3 675 eurolla ja orkestereiden yksikköhintaa 3 643 eurolla. Vuonna 2013 yksikköhinaksi määrättiin edellisen vuoden alentamaton yksikköhinta tarkistettuna kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla sekä vähennettynä edellä mainituilla euromäärillä. Tällä periaatteella määräytyy pykälän mukaan myös vuosien 2014 ja 2015 yksikköhinta.

Valtiontalouden kehyspäättöksen mukaan julkisen talouden kestävyysvajeen ja valtion velkaantumiskehityksen hallitsemiseksi valtionosuuksiin ja –avustuksiin museoille, teattereille ja orkestereille kohdistuvia säästöjä jatketaan vuoden 2015 jälkeen muuttamalla määräaikainen säästölaki pysyväksi. Lisäksi myös indeksitarkistukset jätetään tekemättä museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksiin, joissa indeksitarkistus vuonna 2013 rahoitettiin veikkausvoittovaroista.

Vuosien 2014 – 2017 kehyspäättöksessä hallitus on päättänyt varautua Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden rahoitukseen kehyskaudella. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 11 päivänä kesäkuuta 2013, että Helsingin kaupungin keskustakirjaston perustamishanke nostetaan Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden merkkihankeeksi.

Hallitus on vuoden 2014 valtion talousarvioesitystä koskevassa budjettiriihessä sopinut, että Helsingin kaupungin keskustakirjaston perustamishanke on Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden merkkihanke, jolle ehdotetaan 30 miljoonan euron valtuutta vuoden 2014 talousarvioesityksessä.

Helsingin kaupungin keskustakirjaston perustamishanke poikkeaa luonteensa ja aikataulunsa vuoksi muista yleisten kirjastojen

perustamishankkeista. Perustamishankkeita koskevia rahoituslain säännöksiä ei siten kaikin osin voida täysin soveltaa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden merkkihankeena toteutettavaan perustamishankkeeseen. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista lisätä rahoituslakiin väliaikainen valtuussäännös, jonka mukaan perustamishankkeita koskevista säännöksistä olisi mahdollista poiketa.

2.2. Laki vapaasta sivistystyöstä

Edellä mainitun valtionalouden kehyspäättöksen mukaan indeksikorotusten tekemättä jättäminen koskee opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksia. Tämän vuoksi indeksikorotuksia koskeva poikkeussäännös tulee muuttaa koskemaan myös vuonna 2014 vapaasta sivistystyöstä annetun lain nojalla vahvistettavia kansanopistojen, kansalaisopistojen, kesäyliopistojen, opintokeskusten ja liikunnan koulutuskeskusten yksikköhintoja.

3 Ehdotetut muutokset

3.1 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

Lakiin väliaikaisesti lisätty 23 a § muutettaisiin. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan keskimääräisiin yksikköhintoihin ei myöskään vuonna 2014 tehtäisi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisia kustannustason arvioituja muutoksia. Koska yksikköhinnat lasketaan ja tarkistetaan pykälässä tarkoitettujen koulutusmuotojen vuoden 2013 toteutuneiden käyttökustannusten pohjalta vuodelle 2016, ei mainintaa vuoden 2014 toteutuneen kustannustason muutoksen ja vuodelle 2014 tehdyn arvioidun erotuksen huomiotta jättämisestä vuonna 2016 tarvitse lisätä.

Lain 23a §:n uudessa 2 momentissa säädetäisiin prosentista, jolla lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa alennetaan vuonna 2014. Kustannustason tarkistusten tekemättä jättämisen lisäksi vuonna 2014 lukiokoulutukseen kohdistuu 15 miljoonan euron valtionrahoituksen säästö. Määrä on

4,1814 prosenttia pienempi kuin vuoden 2013 lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta. Keskimääräisen yksikköhinnan vähennysprosenttia laskettaessa ei otettaisi huomioon vuodelle 2014 tulevaa toiminnan laadun ja laajuuden muutoksen aiheuttamaa lisäystä.

Lain 23 a §:n uudessa 3 momentissa säädetäisiin prosentista, jolla ammatillisen koulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa alennettaisiin vuonna 2014. Sen lisäksi, että kustannustason tarkistusta ei tehdä, ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaan kohdistuu valtiontalouden kehyspäätösten mukaisesti 11 miljoonan euron säästö vuonna 2014 vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Ammatillisen koulutuksen keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 olisi 1,605 prosenttia pienempi kuin vuodelle 2013 säädetty keskimääräinen yksikköhinta. Vähennyistä laskettaessa ei otettaisi huomioon rahoituslain 68 §:ssä tarkoitettua kirjanpidon mukaisten poistojen ja ns. takuusumman erotuksen ja siitä lain 69 §:n mukaan vähennettävien ns. jälkirahoitteisten valtionosuuksien vaikutusta keskimääräiseen yksikköhintaan.

Kustannustason muutoksen tekemättä jättäminen ja ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan alentaminen heijastuu myös ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan pohjalta määräytyvään ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaan ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaan ja sisäoppilaitoslisään. Lisäksi kustannustason muutoksesta johtuvan tarkistuksen tekemättä jättäminen vaikuttaa ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintaan.

Osana nuorisotakuun toteuttamista ehdotetaan valtiontalouden kehyspäätöksen mukaisesti, että lain 25 §:ään lisätään uusi 7 momentti. Siinä säädetäisiin ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osan yksikkö hinnasta tilanteissa, joissa oppisopimus tehdään alle 25-vuotiaalle vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa olevalle. Tällöin yksikköhinta olisi oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan suuruinen. Tarkoituksena on, että koulutuksen järjestäjä huolehtii nykyistä kattavammin nuoren oppi-

sopimusopiskelijan ohjauksesta ja tuesta. Tavoitteena on edistää nuorten alle 25-vuotiaiden oppisopimusten syntymistä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen osalta muutettaisiin lain 27 a §:n väliaikaista säännöstä, siten, että vuonna 2014 ammatillisen lisäkoulutuksen laskennan perusteena käytetään euromäärää, joka on 91,2 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikkö hinnasta.

Väliaikaisesti muutettavaksi ehdotetussa 29 a §:ssä säädetäisiin perusopetuksen yksikköhintoihin tehtävästä vuoden 2014 kustannustason muutoksen aiheuttaman korotuksen vähentämisestä vuosina 2014 ja 2015. Lain 11—13 §:ssä rahoitettavaksi säädetty toiminnot on sidottu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n nojalla valtiovarainministeriön päättämään kotikuntakorvauksen perusosaan ja lain 14 §:ssä, 15 §:n 2 momentissa ja 18 §:ssä rahoitettaviksi säädetty toiminnot viimeksi mainitun lain 54 §:n 1 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettyään perusopetuksen perushintaan. Koska kotikuntakorvauksen perusosaan ja perusopetuksen perushintaan on tarkoitus tehdä kustannustason tarkistukset vuonna 2014 ehdotetaan, että perusopetuksen perushintaan ja kotikuntakorvauksen perusosaan sidotuista yksikköhinnoinnista vähennetään myös vuoden 2014 kustannustason muutoksesta johtuva korotus vuoden 2014 lisäksi myös vuonna 2015.

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat lasketaan joka neljäs vuosi toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuosille 2012—2015 yksikköhinta on laskettu vuoden 2009 toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella. Yksikköhintaa tarkistetaan seuraavan kerran vuosille 2016—2019 vuoden 2013 toteutuneiden kustannusten perusteella. Valtionosuuden perusteena vuosina 2012 ja 2013 käytettyä yksikköhintaa on säästölailla alennettu siten, että laitosten käyttökustannuksiin maksetut valtionosuudet ovat vuositasolla olleet yhteensä kymmenen miljoonaa euroa laskennallista tasoa alempia. Näin ollen valtionosuuksien alentaminen on vaikuttanut vuoden 2013 toteutuneisiin kustannuksiin ja sitä kautta tason alennuksena myös vuosien 2016 – 2019 yksikköhintaan.

Edellä selostetun perusteella voimassa oleva 35 a § muutettaisiin. Koska valtionosuusjärjestelmässä valtionosuus määräytyy laskennallisesti, voidaan myös säästövaikutuksen katsoa muodostuvan pysyväksi laskennallisen kustannusten tarkistuksen yhteydessä eikä siitä olisi tarpeellista säätää enää erikseen. Menettely ehkäisisi säästövaikutuksen edelleen kumuloitumisen yksikköhintojen tarkistuksen yhteydessä.

Pykälässä säädettäisiin museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnan laskemisesta vuosina 2014 ja 2015. Pykälän 1 momentin mukaan yksikköhinnoissa ei vuonna 2014 otettaisi huomioon kustannustason muutoksesta aiheutuvia tarkistuksia. Kustannustason muutokset sen sijaan otettaisiin huomioon pykälän 2 momentin mukaan vuonna 2015. Vuodesta 2016 lukien museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat laskettaisiin normaaliin tapaan voimassa olevan 35 §:n mukaisesti.

Lakiin lisättäisiin väliaikainen uusi 43 a §. Siinä säädettäisiin valtuutus säätää valtioneuvoston asetuksella Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden merkkihankkeeksi nimetyn perustamishankkeen valtionavustuksen edellytyksistä, hakemisesta ja maksamisesta lain 5 luvussa säädetyistä poiketen. Satavuotisjuhlahankkeeksi on nostettu Helsingin kaupungin keskustakirjaston perustamishanke.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että opetus- ja kulttuuriministeriö on perustamishanketta koskevassa asiassa valtionapuviranomainen ja että valtionavustusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Lisäksi asetuksella on tarkoitus säätää perustamishankkeen valtionavustusmenettelyyn liittyvistä yksityiskohdista, kuten esimerkiksi hankesuunnitelmasta, valtionavustuksen hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta, hankeselvityksestä ja maksatuksen keskeyttämisestä.

Lakiin väliaikaisesti vuoden 2013 alusta lisättyä 68 a §:ää muutettaisiin siten, että ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja ammatikorkeakoulujen keskimääräistä yksikköhintaa laskettaessa ei 68 §:ssä mainittuihin euromääriin eli investointijärjestelmän muutoksesta johtuvaan ns. takuukorotukseen tehtäisi

kustannustason arvioitua muutosta myöskään vuonna 2014.

3.2 Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Vuoden 2013 alusta voimaan tulleen rahoituslain 27 a §:n voimassaolo on säädetty laissa 995/2012 päättymään muista väliaikaisista pykälästä poiketen jo 31.12.2014. Tarkoitus kuitenkin on, että myös kyseessä olevan pykälän voimassaolo jatkuu vuoden 2015 loppuun. Tämän vuoksi sekä kahden eriaikaisen voimassaoloajan välttämiseksi lain voimaantulosäännöstä ehdotetaan muutettavaksi.

3.3 Laki vapaasta sivistystyöstä

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a § ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän mukaan lain 11 §:ssä tarkoitettuja kansanopistojen, kesäyliopistojen, opintokeskusten ja liikunnan koulutuskeskusten yksikköhintoja määrättäessä ja kansalaisopiston keskimääräistä yksikköhintaa säädettäessä ei otettaisi huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kustannustason tarkistuksia myöskään vuonna 2014.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Kustannustason muutoksia koskevien tarkistusten tekemättä jättämisestä johtuva vaikutus opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalan valtionosuuksiin on yhteensä noin 54,35 miljoonaa euroa, joka on otettu huomioon vuoden 2014 talousarvioesityksessä. Yleissivistävän koulutuksen (lukiot sekä rahoituslain mukainen taiteen perusopetus ja perusopetus) osuus määrästä on noin 16,31 miljoonaa euroa, ammatillisen koulutuksen osuus noin 16,44 miljoonaa euroa, vapaan sivistystyön koulutuksen osuus noin 3,74 miljoonaa euroa ja ammatillisen aikuiskoulutuksen (ammatillinen lisäkoulutus, oppisopimuskoulutus, nuorten aikuisten osaamisoh-

jelma ja ammatilliset erikoisoppilaitokset) osuus yhteensä noin 5,40 miljoonaa euroa. Ammattikorkeakoulujen osuus indeksitarkistuksista on vuonna 2014 noin 9 miljoonaa euroa.

Lukiokoulutuksen valtion rahoituksen säästötavoite vuonna 2014 on 15 miljoonaa euroa, jossa on otettu huomioon myös arvioitu opiskelijamäärä. Tämä merkitsee keskimääräisen yksikköhinnan alentamista 4,1814 prosentilla vuoden 2013 keskimääräiseen yksikköhintaan verrattuna. Säästöprosentissa ei ole otettu huomioon toiminnan laadun ja laajuuden muutosta. Lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan alentaminen laskee paitsi valtion myös kuntien rahoitusta. Lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan alentamisen arvioidaan alentavan valtion ja kunnan rahoitusta vuonna 2014 yhteensä 35,8 miljoonaa euroa.

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnan kautta tehtävä valtion rahoituksen säästötavoite vuonna 2014 on noin 11 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 tämä merkitsee keskimääräisen yksikköhinnan alentamista 1,605 prosentilla vuoden 2013 keskimääräiseen yksikköhintaan verrattuna. Säästöprosentissa ei ole otettu huomioon investointien takuusumman ja kirjanpidon mukaisten poistojen erotusta ja siitä vähennettävän ns. jälkirahoitteisten valtionosuuksien vaikutusta keskimääräiseen yksikköhintaan. Lisäksi säästöjä toteutetaan opiskelijamäärävähennyksillä.

Ammatillisen koulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan alentaminen laskee myös kuntien rahoitusosuutta. Ammatillisen koulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan alentamisen arvioidaan alentavan valtion ja kunnan rahoitusta yhteensä 26 miljoonaa euroa.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnan kertoimeen tehtävä muutos vaikuttaa siten, että edellä kuvattujen ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaan vaikuttavien muutosten jälkeen lisäkoulutukseen kohdennettava valtion rahoitus vähenee valtion talousarvion mukaisesti 4,1 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Vuonna 2014 oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen säästöistä 1,48 miljoonaa euroa toteutuu ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan leikkauksen kautta. Kun ammatillisen peruskou-

lutuksen keskimääräinen yksikköhinta laskee vuonna 2014, vaikuttaa se oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikkö-hintaan.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osan yksikköhinnan maksaminen oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan suuruisena silloin, kun rahoituksen perusteena oleva oppisopimus tehdään alle 25-vuotiaalle vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa olevalle, lisää vuosittaisia kustannuksia arviolta 5,4 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on 2,3 miljoonaa euroa ja kunnan osuus 3,1 miljoonaa euroa.

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintoihin tehty pysyvä säästö vähentää kulttuurilaitosten käyttökustannuksiin ylläpitäjille maksettavia valtionosuuksia vuosittain kymmenellä miljoonalla eurolla.

Valtion vuoden 2014 talousarvioesityksessä on ehdotettu 30 miljoonan euron valtuutta Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden merkkihankkeeksi nimetyille Helsingin kaupungin keskustakirjaston perustamishankkeelle.

4.2 Vaikutukset kuntien ja koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten ylläpitäjien toimintaan

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon.

Esitetyt muutokset laskevat sekä valtion että kunnan rahoitusosuutta. Kustannustason tarkistusten tekemättä jättämisen vuoksi koulutuksen järjestäjäkunnat ja muut koulutuksen järjestäjät ja oppilaitosten ylläpitäjät joutuvat edelleen vuonna 2014 sopeuttamaan toimintansa vuoden 2012 valtionosuuksien tasolle.

Tämän lisäksi keskimääräisen yksikköhinnan aleneminen edellyttää koulutuksen järjestäjiltä toiminnan sopeuttamista käytävissä olevien resurssien määrään, toiminnan tehostamista, kustannusten alentamista ja järjestäjäverkon rakenteellisen kehittämisen toimenpiteitä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaa koskevan muutoksen johdosta ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjät joutuvat sopeuttamaan toimintaansa talousarvioesityksen määrärahojen mukaiseksi.

Oppisopimuskoulutuksen tutkinnonosan suorittamisen toteuttaminen tutkintotavoitteisen oppisopimuksen hinnalla lisää koulutuksen järjestäjän resursseja tukea työpaikalla tapahtuvaa oppimisen ohjausta ja tukea.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä. Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esi- ja perusopetuksen yksikköhintoihin tehtävät vähennykset liittyvät eduskunnalle annettavaan hallituksen esitykseen laiksi

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

7 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta lukien. Tarkoitus on, että ehdotetut muutokset otetaan ennakkollisesti huomioon opetus- ja kulttuuritoimen keskimääräisiä yksikköhintoja säädettäessä ja yksikköhintoja määrättäessä sekä myönnettäessä opetus- ja kulttuuritoimen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten rahoitusta vuodelle 2014.

Lait ovat rahoituslain 25 §:ää lukuun ottamatta väliaikaisia ja niiden voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2015. Lakiehdotuksen 43 a § olisi kuitenkin voimassa vuoden 2019 loppuun.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 23 a, 27 a, 29 a, 35 a ja 68 a §, sellaisina kuin ne ovat, 23 a, 27 a, 29 a ja 68 a § laissa 995/2012 sekä 35 a § laissa 1511/2011, ja

lisätään 25 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1511/2011, uusi 7 momentti ja lakiin väliaikaisesti uusi 43 a §, seuraavasti:

23 a §

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisten yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Edellä 23 §:stä poiketen, säädettäessä lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisiä yksikköhintoja vuodelle 2013 ja 2014 ei oteta huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kustannustason muutoksesta johtuvia tarkistuksia. Säädettäessä edellä tarkoitettuja yksikköhintoja vuodelle 2015 ei oteta huomioon edellä mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettua tarkistusta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinnan laskemisesta, keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 on 4,1814 prosenttia pienempi kuin vuodelle 2013 säädetty keskimääräinen yksikköhinta lukuun ottamatta toiminnan laadun ja laajuuden muutoksen

johdosta keskimääräiseen yksikköhintaan tehtävää lisäystä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan laskemisesta, keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 on 1,605 prosenttia pienempi kuin vuodelle 2013 säädetty keskimääräinen yksikköhinta. Vähennystä laskettaessa ei oteta huomioon 68 §:ssä tarkoitettua keskimääräisen yksikköhinnan euromääräistä korotusta eikä siitä 69 §:n mukaan tehtävää vähennystä.

25 §

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat

Myös oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osan yksikköhinta on 6 momentissa tarkoitettua suurempi silloin, kun rahoituksen perusteena oleva oppisopimus tehdään alle 25-vuotiaalle vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa olevalle.

27 a §

Ammatillisen lisäkoulutuksen ja ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Poiketen siitä, mitä 27 §:n 1 momentissa säädetään ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskemisesta opiskelijatyövuotta kohden, ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskennan perusteena käytetään euromäärää, joka vuonna 2013 on 92,6 prosenttia ja joka vuonna 2014 on 91,2 prosenttia 23 §:ssä tarkoitettuun ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Poiketen siitä, mitä 27 §:n 4 momentissa säädetään ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintojen tarkistamisesta yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustason, yksikköhintoja tarkistettaessa ei oteta huomioon vuoden 2013 kustannustason muutoksesta johtuvaa tarkistusta vuosina 2013 ja 2015 eikä vuoden 2014 kustannustason muutoksesta johtuvaa tarkistusta vuonna 2014.

29 a §

Perusopetuksen yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013 ja 2015

Edellä 29 §:ssä tarkoitettuja perusopetuksen yksikköhintoja vahvistettaessa kotikuntakorvausten perusosista ja perusopetuksen perushinnasta vähennetään vuoden 2013 kustannustason muutoksesta johtuva korotus vuosina 2013—2015 ja vuoden 2014 kustannustason muutoksesta johtuva korotus vuosina 2014 ja 2015.

35 a §

Museoiden teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen laskeminen vuosina 2014 ja 2015

Poiketen siitä, mitä 35 §:ssä säädetään, vuonna 2014 museoiden, teattereiden ja or-

kestereiden yksikköhinta määrätään tarkistamalla edellisen vuoden yksikköhinta 35 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla toiminnan laadun ja laajuuden muutoksilla ja vähentämällä saadusta luvusta seuraavat euromäärät:

- 1) museoiden osalta 9 460 euroa;
- 2) teattereiden osalta 3 675 euroa;
- 3) orkestereiden osalta 3 643 euroa.

Vuonna 2015 yksikköhinnat lasketaan muutoin 1 momentissa säädetyllä tavalla, mutta myös 35 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kustannustason muutokset otetaan huomioon ennen vähennysten tekemistä.

5 luku

Perustamishankkeen valtionavustus

43 a §

Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden merkkihankkeen valtionavustus vuosina 2014—2019

Poiketen siitä, mitä tässä luvussa säädetään perustamishankkeen valtionavustuksesta, Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden merkkihankkeen valtionavustuksen edellytyksistä, hakemisesta ja maksamisesta vuosina 2014—2019 säädetään valtioneuvoston asetuksella.

68 a §

Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen poistoihin liittyvän euromäärän laskeminen vuosina 2013—2015

Poiketen siitä, mitä 68 §:ssä säädetään pykälässä mainittujen euromäärien tarkistamisesta vuosittain kustannustason arvioidun muutoksen mukaisesti, euromääriä ei tarkisteta vuosina 2013 ja 2014 eikä vuonna 2015 vuoden 2013 arvioidun ja toteutuneen kustannustason muutoksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Lain 43 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

2.

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (995/2012) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi- _____ kuuta 2015.
kuuta 2013 ja on voimassa 31 päivään joulu- _____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

3.

Laki**vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 12 a §, sellaisena kuin se on laissa 996/2012, seuraavasti:

12 a §

Vapaan sivistystyön yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:ssä säädetään kustannustason huomioon ottamisesta määrättäessä 11 §:ssä tarkoitettuja yksikköhintoja ja säädetäessä kansalaisopiston keskimääräistä yksikköhintaa, ei yksikköhinnoissa eikä kansalaisopiston keskimääräisessä yksikköhinnassa oteta huomioon

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kustannustason tarkistuksia vuosina 2013 ja 2014 eikä mainitussa 3 kohdassa tarkoitettua tarkistusta vuonna 2015.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Opetusministeri *Krista Kiuru*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

1.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 23 a, 27 a, 29 a, 35 a ja 68 a §, sellaisina kuin ne ovat, 23 a, 27 a, 29 a ja 68 a § laissa 995/2012 sekä 35 a § laissa 1511/2011, ja

lisätään 25 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1511/2011, uusi 7 momentti sekä lakiin väliaikaisesti uusi 43 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 a §

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisten yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013 ja 2015

Edellä 23 §:n 1 momentista poiketen, lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisiä yksikköhintoja säädettäessä ei vuonna 2013 oteta huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kustannustason muutoksesta johtuvia tarkistuksia eikä vuonna 2015 mainituksa 3 kohdassa tarkoitettua tarkistusta.

Ehdotus

23 a §

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisten yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013 – 2015

Edellä 23 §:stä poiketen, säädettäessä lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisiä yksikköhintoja *vuodelle 2013 ja 2014* ei oteta huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kustannustason muutoksesta johtuvia tarkistuksia. *Säädettäessä edellä tarkoitettuja yksikköhintoja vuodelle 2015 ei oteta huomioon edellä mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettua tarkistusta.*

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan laskemisesta, keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 on 4,1814 prosenttia pienempi kuin vuodelle 2013 säädetty keskimääräinen yksikköhinta lukuun ottamatta toiminnan laadun ja laajuuden muutoksen johdosta keskimääräiseen yksikköhintaan tehtävää li-

säystä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan laskemisesta, keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 on 1,605 prosenttia pienempi kuin vuodelle 2013 säädetty keskimääräinen yksikköhinta. Vähennystä laskettaessa ei oteta huomioon 68 §:ssä tarkoitettua keskimääräisen yksikköhinnan euromääräistä korotusta eikä siitä 69 §:n mukaan tehtävää vähennystä.

25 §

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat

Myös oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osan yksikköhinta on 6 momentissa tarkoitettun suuruinen silloin, kun rahoituksen perusteena oleva oppisopimus tehdään alle 25-vuotiaalle vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa olevalle.

27 a §

Ammatillisen lisäkoulutuksen ja ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013 ja 2014

Poiketen siitä, mitä 27 §:n 1 momentissa säädetään ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskemisesta opiskelijatyövuotta kohden, ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskennan perusteena käytetään euromäärää, joka on vuonna 2013 92,6 prosenttia ja vuonna 2014 89,8 prosenttia 23 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Poiketen siitä, mitä 27 §:n 4 momentissa säädetään ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintojen tarkistamisesta yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustason, yksikköhintoja tarkistettaessa ei oteta huomioon vuoden 2013 kustannustason muu-

27 a §

Ammatillisen lisäkoulutuksen ja ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Poiketen siitä, mitä 27 §:n 1 momentissa säädetään ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskemisesta opiskelijatyövuotta kohden, ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskennan perusteena käytetään euromäärää, joka vuonna 2013 on 92,6 prosenttia ja joka vuonna 2014 on 91,2 prosenttia 23 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Poiketen siitä, mitä 27 §:n 4 momentissa säädetään ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintojen tarkistamisesta yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustason, yksikköhintoja tarkistettaessa ei oteta huomioon vuoden 2013 kustannustason

toksesta johtuvaa tarkistusta vuosina 2013 ja 2014.

29 a §

Perusopetuksen yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Edellä 29 §:ssä tarkoitettuja perusopetuksen yksikköhintoja vahvistettaessa kotikuntakorvausten perusosista ja perusopetuksen perushinnasta vähennetään vuoden 2013 kustannustason muutoksesta johtuva korotus vuosina 2013—2015.

35 a §

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen laskeminen vuosina 2012—2015

Vuodelle 2012 vahvistettavia yksikköhintoja alennetaan 35 §:n mukaisesti lasketuista yksikköhinnoista seuraavasti:

- 1) museoiden yksikköhinta 9 460 eurolla;
- 2) teattereiden yksikköhinta 3 675 eurolla;
- 3) orkestereiden yksikköhinta 3 643 eurolla.

Vuosille 2013—2015 yksikköhinta määrätään siten, että edellisen vuoden yksikköhinta, jota ei ole alennettu tämän pykälän 1 momentin perusteella, tarkistetaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla ja saadusta luvusta vähennetään tämän pykälän 1 momentin mukainen euromäärä

muutoksesta johtuvaa tarkistusta vuosina 2013 ja 2015 eikä vuoden 2014 kustannustason muutoksesta johtuvaa tarkistusta vuonna 2014.

29 a §

Perusopetuksen yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Edellä 29 §:ssä tarkoitettuja perusopetuksen yksikköhintoja vahvistettaessa kotikuntakorvausten perusosista ja perusopetuksen perushinnasta vähennetään vuoden 2013 kustannustason muutoksesta johtuva korotus vuosina 2013—2015 ja vuoden 2014 kustannustason muutoksesta johtuva korotus vuosina 2014—2015.

35 a §

Museoiden teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen laskeminen vuosina 2014 ja 2015

Poiketen siitä, mitä 35 §:ssä säädetään, vuonna 2014 museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinta määrätään tarkistamalla edellisen vuoden yksikköhinta 35 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla toiminnan laadun ja laajuuden muutoksilla ja vähentämällä saadusta luvusta seuraavat euromäärät:

- 1) museoiden osalta 9 460 euroa;
- 2) teattereiden osalta 3 675 euroa;
- 3) orkestereiden osalta 3 643 euroa.

Vuonna 2015 yksikköhinnat lasketaan muutoin 1 momentissa säädetyllä tavalla, mutta myös 35 §:n 1 momentissa tarkoitettut kustannustason muutokset otetaan huomioon ennen vähennysten tekemistä.

43 a §

*Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden
merkkihankkeen valtionavustus vuosina
2014–2019*

Poiketen siitä, mitä tässä luvussa säädetään perustamishankkeen valtionavustuksesta, Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden merkkihankkeen valtionavustuksen edellytyksistä, hakemisesta ja maksamisesta vuosina 2014–2019 säädetään valtioneuvoston asetuksella.

68 a §

Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen poistoihin liittyvän euromäärän laskeminen vuosina 2013 ja 2015

Poiketen siitä, mitä 68 §:ssä säädetään pykälässä mainittujen euromäärien tarkistamisesta vuosittain kustannustason arvioidun muutoksen mukaisesti, euromääriä ei tarkisteta vuonna 2013 eikä vuonna 2015 vuoden 2013 arvioidun ja toteutuneen kustannustason muutoksella.

68 a §

Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen poistoihin liittyvän euromäärän laskeminen vuosina 2013–2015

Poiketen siitä, mitä 68 §:ssä säädetään pykälässä mainittujen euromäärien tarkistamisesta vuosittain kustannustason arvioidun muutoksen mukaisesti, euromääriä ei tarkisteta vuonna 2013 eikä vuonna 2014. Vuonna 2015 euromääriin ei tehdä vuoden 2013 arvioidun ja toteutuneen kustannustason muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 43 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

2.

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (995/2012) voimaantulosäännös seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2013 ja lain 23 a 26 a, 29 a ja 68 a §
ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2015.
Lain 27 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2014.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2013 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2015.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 2014.

3.

Laki**vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 12 a §, sellaisena kuin se on laissa 996/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 a §

Ehdotus

12 a §

Vapaan sivistystyön yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013 ja 2015

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:ssä säädetään kustannustason huomioon ottamisesta määrättäessä 11 §:ssä tarkoitettuja yksikköhintoja ja säädetäessä kansalaisopiston keskimääräistä yksikköhintaa, ei vuoden 2013 yksikköhinnoissa eikä kansalaisopiston keskimääräisessä yksikköhinnassa oteta huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kustannustason muutoksesta johtuvia tarkistuksia eikä mainitussa 3 kohdassa tarkoitettua tarkistusta oteta huomioon vuonna 2015.

Vapaan sivistystyön yksikköhintojen laskeminen vuosina 2013—2015

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:ssä säädetään kustannustason huomioon ottamisesta määrättäessä 11 §:ssä tarkoitettuja yksikköhintoja ja säädetäessä kansalaisopiston keskimääräistä yksikköhintaa, ei yksikköhinnoissa eikä kansalaisopiston keskimääräisessä yksikköhinnassa oteta huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja kustannustason tarkistuksia vuosina 2013 ja 2014 eikä mainitussa 3 kohdassa tarkoitettua tarkistusta vuonna 2015.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.